

پایداری در باغ ایرانی (جستجوی الگوی معماری سبز در معماری ایران- نمونه موردی باغ ایرانی)

مهرنوش مشفق

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات گیلان،

گروه معماری، ایران mehrnoosh.moshfegh@gmail.com

استاد راهنما: کیامرز جوانمردی kiamarz_javanmardi@guilan.ac.ir

استاد مشاور: محمدمهدی رییس سمیعی r_samiei@guilan.ac.ir

چکیده

پس از صنعتی شدن جوامع، رشد فزاینده جمعیت و مصرف بی رویه انرژی های غیرقابل تجدید، فشار انسان بر طبیعت افزوده شد و با آلوده کردن محیط و عناصر طبیعی، اکوسیستم ها دچار اختلال و انقطاع گردیدند. تراکم جمعیت در شهرها، فضای سبز درون شهری که برای تعدیل هوا، کاهش آلودگی و ایجاد آرامش و سلامت روانی و جسمانی انسان دارای اهمیت ویژه ای است، را به حداقل رسانده است و این مسئله روند نابودگر آلودگی را تشدید می کند.

معماران و طراحان باید برای هدایت شهرها به سوی پایداری محیطی اهتمام ویژه ای به عمل آورند. برای این منظور باید، علاوه بر درنظر گرفتن اصول پایدار در طراحی و ساخت و سازها، برای نیل به اهداف معماری سبز، پیوند بین طبیعت و بنا را احیا نمایند تا بشر از نتایج مطلوب این ارتباط بهره مند گردد.

در ایران رسیدن به پایداری باید بر مبنای ارزش ها و فرهنگ و اقلیم خاص هر منطقه برنامه ریزی شود. به همین دلیل به جستجوی الگوی معماری سبز در معماری ایرانی پرداختیم و باغ ایرانی مدنظر قرار گرفت. پس از مطالعه اصول پایداری و معماری سبز و مطالعه ویژگی های باغ ایرانی، اصول معماری سبز را در باغ سازی ایرانی جستجو نموده و به این نتیجه رسیدیم که باغ ایرانی نشانگر بهترین رابطه فضای مصنوع و طبیعت است که علاوه بر استفاده از منابع و انرژی های محلی و پاک و بدون تخریب و نابودی محیط، فضایی با نهایت آسایش و مطلوبیت را برای انسان فراهم می آورد. بدین ترتیب می توان با بهره گیری از معماری بومی و باغ سازی ایرانی، الگوهایی را برای ایجاد فضای سبز و فضاهای اجتماعی و زیستی در شهرهای ایران پیدا نمود و آن ها را مبنای طراحی محیط مطلوب قرار داد.

واژگان کلیدی: پایداری محیطی، معماری سبز، باغ ایرانی، فضای سبز

1- مقدمه

در طول تاریخ، تاثیر متقابل انسان و طبیعت اثرات زیادی بر اکوسیستم خلق نموده است. اما امروزه فشار ما بر محیط های طبیعی و حجم زیاد منقطع کردن اکوسیستم ها، بیش از هر زمان دیگر می باشد. "پس از انقلاب صنعتی، افزایش روزافزون استفاده از منابع فسیلی انرژی، مشکلات متعددی برای انسان و محیط زیست به وجود آورده است. سوخت های فسیلی از طرفی تجدید ناپذیر و رو به اتمام اند و از طرف دیگر استفاده بی رویه از آن ها منجر به انتشار گازهای گلخانه ای